

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători:

Nicolae Clima, Tatiana Vieru,

Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Tufan Șahin, în pricina de contencios administrativ la cererea depusă de Tufan Șahin către Direcția Refugiați, cu privire la contestarea actului administrativ și recunoașterea dreptului pretins, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2013,

C O N S T A T Ă :

La 17.10.2012 reclamantul Tufan Șahin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Refugiați, solicitînd anularea actului administrativ.

În motivarea cererii reclamantul a indicat, printr-o cerere depusă la 15.08.2012 către Direcția Refugiați, a solicitat acordarea statutului de refugiat. În urma examinării acestei solicitări, a fost emisă la data de 02.10.2012 decizia de refuz de acordare a statutului de refugiat. Consideră refuzul neîntemeiat și contrar legii.

În acest sens, reclamantul invocă, că în 1996 în privința lui a fost intentat dosar penal din motive de convingeri politice a ideologiei socialiste, iar la 07.03.2007 a fost condamnat de către o instanță din Istanbul, Turcia la 6 ani și 3 luni de privațiune de libertate în baza art. 314/2 Cod penal al Turciei. Conform sentinței de condamnare, acțiunile lui a fost calificate ca acțiuni teroriste. Din motivul de persecutare politică din partea autorităților Turciei, reclamantul în anul 2009 s-a adresat către autoritățile României în vederea acordării azilului, însă acestuia i-a fost refuzată acordarea azilului. Îndreptîndu-se către Republica Moldova pentru a solicita azil, la 14.08.2012, a fost reținut la frontiera Republicii Moldova în baza mandatului de arest eliberat de către autoritățile Turciei din 2009 nr.1343. În INTERPOL autoritățile Turciei au transmis datele în privința arestării și extrădării lui Tufan Șahin la 17.07.2012. Menționează reclamantul, că nu poate să se întoarcă în țara de origine, deoarece are temeri bine fundamentate că va fi persecutat pe motive de releghie, el fiind de confesiune - alevi și nu musulman, că va fi persecutat și din motive de naționalitate, el fiind de naționalitate curdă și pe motive de apartenență la ideologia socialistă, care contravine politicii de stat a Turciei.

În susținerea acțiunii reclamantul mai aduce datele statistice CEDO, potrivit cărora Turcia a pierdut mai mult de 1000 de cauze cu privire la întrebuintarea

torturii și violentei atât la momentul reținerii cât și ulterior la deținerea în penitenciare. Actualmente, 6 deputați din actualul parlament al Turciei, 37 de primari, 92 funcționari din Consiliul Primăriei și din Consiliul Gubernatorial, 103 jurnaliști, 45 de avocați, scriitori și politologi sunt deținuți în închisoare în Turcia, în învinuirea săvârșirii infracțiunii de terorism. Deasemenea, în privința a 30 dintre deputații actualului Parlament al Turciei, ai fracțiunii BDP, sunt intentate dosare penale pentru propaganda partidului terorist, membri ai partidului terorist, simpatizare a partidului terorist, unii deja fiind condamnați de la 10 la 25 ani privațiune de libertate, pedeapsă ce urmează a fi executată după expirarea mandatului de deputat. Deasemenea, partidul AKP ce se afla la guvernare actualmente în Turcia, este un partid religios musulman, care prigonește confesiunea ilevi, purtând o politică dură de prigonire, interzicând această confesiune pe teritoriul Turciei. Mai indică reclamantul, că unuia dintre complicii de pe dosarul penal, Deniz Yavuz, autoritățile Olandei i-au acordat statutul de refugiat, în baza aceleiași sentințe comune de condamnare la terorism, pronunțată atât în privința lui Tufan Şahin, cât și în privința lui Deniz Yavuz.

Menționează reclamantul, că concluziile pe care se bazează refuzul Direcției Refugiați, sunt formale, deoarece faptul că Tufan Şahin nu cunoaște limba sa maternă - kurda, este încă o dovadă a fenomenului politicii de asimilare dusă de către guvernarea Turciei, procesul de instruire fiind obligatoriu în limba turcă, kurzii neavând dreptul la studierea limbei materne - kurda, în instituțiile de învățământ. Deasemenea este elocvent și faptul că Tufan Şahin a locuit în or. Istanbul, unde preponderent se vorbește limba turcă. Faptul că Tufan Şahin nu cunoaște sărbătorile „religioase alevi”, nu corespunde realității, deoarece în confesiunea Alevi sunt 23 de grupuri etnice, deasemenea aproape de această confesiune sunt și iții și giaferii, care cred în Aii și Muhamed. Unii Alevi cred în Aii, alții în Huseiyn, Abbas, Osman. Deasemenea importanța cifrelor și sărbătorilor nu sunt obligatorii și nu sunt sărbătorite pentru toate comunitățile sau confesiunile Alevi. Tufan Şahin a declarat că ei se roagă în lăcașe „gem evi” - ele fiind interzise, care diferă de lăcașele religioase musulmane denumite „cami”.

Solicită reclamantul anularea deciziei Direcției Refugiați nr.151/12/DR din 02.10.2012.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2012, acțiunea lui Tufan Şahin către Direcția Refuziați a fost respinsă.

Considerînd ilegală hotărârea instanței de fond, la 14 decembrie 2012, Tufan Şahin a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2012, cu pronunțarea unei hotărîri noi prin care acțiunea să fie satisfăcută integral.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2013, recursul declarat de Tufan Şahin a fost respins și menținută hotărârea Curții de Apel Chișinău din 26.11.2012.

La 11.06.2013 Tufan Şahin a înaintat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2013, solicitînd admiterea acesteia și casarea deciziei revizuite.

În susținerea cererii de revizuire, revizuentul a invocat temeiurile prevăzute la art. 449 lit. b) CPC.

În special, revizuentul a menționat că prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23.04.2013 a fost respins demersul Ministerului Justiției privind extrădarea organelor competente ale Turciei a cet. Tufan Şahin. Susține în acest

sens că instanța a constatat că executarea sentinței de condamnare nu mai poate fi posibilă, deoarece, potrivit prevederilor art. 46 CP, persoana nu poate fi trasă la răspundere dacă din ziua comiterii infracțiunii au trecut 10 ani pentru infracțiunile care sunt sancționate cu maxim 10 ani de închisoare, iar Tufan Şahin a fost condamnat în 2007 pentru fapte care ar fi avut loc în 1996 și care eventual ar putea fi sancționate cu închisoare cu maxim pînă la 8 ani.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărîri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărîrii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărîre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 11.06.2013, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 20.03.2013 și temei de revizuire invocă lit. b) art. 449 CPC.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuientul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze

că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

Încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23.04.2013 nu se încadrează în temeiul de declarare a revizuirii, prevăzut la lit. b) art. 449 CPC, deoarece nu întrunește condițiile impuse de legiuitor pentru admiterea lui. Or, circumstanțele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată de instanță, adică să fie determinante pentru judecarea justă a cauzei. Înscrișul prezentat de revizuent nu poate fi reținut ca atare, deoarece nu este de natură să influențeze esențial soluția revizuită. În speță, reclamantul-revizuent a înaintat pretenții vis-a-vis de refuzul autorităților de ai acorda statut de refugiat, iar această încheiere vizează doar aspecte ce țin de extrădare.

Totodată, Colegiul constată că, încheierea prin care s-a refuzat în satisfacerea demersului de extrădare a cet. Turciei Tufan Şahin, nu influențează în nici un mod soluția revizuită, or, aceasta nu modifică criteriile de acordare a statutului de refugiat unui străin.

Mai mult ca atît, faptele invocate în încheierea prezentată drept temei de revizuire, cum că executarea sentinței de condamnare nu mai poate fi posibilă, deoarece, potrivit prevedrilor art. 46 CP, persoana nu poate fi trasă la răspundere dacă din ziua comiterii infracțiunii au trecut 10 ani pentru infracțiunile care sunt sancționate cu maxim 10 ani de închisoare, iar Tufan Şahin a fost condamnat în 2007 pentru fapte care ar fi avut loc în 1996 și care eventual ar putea fi sancționate cu închisoare cu maxim pînă la 8 ani, erau cunoscute la momentul examinării și adoptării deciziei revizuite.

Astfel, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrișuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Tufan Şahin împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2013, în pricina de contencios administrativ la cererea depusă de Tufan Şahin către Direcția Refugiați, cu privire la contestarea actului administrativ și recunoașterea dreptului pretins.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima

Tatiana Vieru

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea